

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6217200467
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6217200467.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a sudcov Mgr. Martina Štubniaka (sudca spravodajca) a Mgr. Stanislavy Salajovej, v spore žalobcov 1/ A. B., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. XXX, 2/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. XXX, obaja žalobcovia v konaní právne zastúpení JUDr. Andreou Legényovou, advokátkou so sídlom Komenského 3, Veľký Krtíš, proti žalovaným 1/ E. F., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom D. XXX/XX, G., H. I., 2/ D. F., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. XXXX/XX, C., právne zastúpenej Mgr. Gabrielou Novákovou, advokátkou, so sídlom A. H. Škultétyho 5, 990 01 Veľký Krtíš, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej 2/ proti rozsudku bývalého Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/1/2017-404 zo 6. mája 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že určuje, že pozemok vedený na LV č. XXX k.ú. B. K., obec B. K., L. M. N. ako C-KN parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1554 m² patrí do dedičstva po D. B., narodenom XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX, naposledy bytom I. XXX/XX, F. N..

II. Žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom určil, že „žalobca“ je vlastníkom vo výroku uvedeného pozemku. O trovách konania rozhodol tak, že „žiadnen z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania“.

2. Prvoinštančný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že sporný pozemok C-KN parc. č. XXXX/X bol pôvodne evidovaný ako pozemno-knižná parcela č. XXXX/X v pk vložke č. XXX k.ú. B. K.. Rodičia pôvodného žalobcu D. B. ju nadobudli každý po polovici kúpno-predajnou zmluvou v roku 1955 od vlastníčky I. I., ktorá ju nadobudla v dražbe dňa 20. 06. 1950. Na základe dedenia po rodičoch a darovacej zmluvy bol síce pôvodný žalobca vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník sporného pozemku, avšak v dôsledku pochybenia katastra spočívajúceho v zámene E-KN parcely č. XXXX/X s C-KN parcelou č. XXXX/X (čo potvrdila aj vypočítaná pracovníčka katastra A. O. N.) došlo v roku 1998 k zápisu vlastníctva pozemku v prospech žalovaných, resp. ich právnych predchodcov. Súd prvej inštancie potom aplikujúc § 123, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) dospel k záveru, že právny predchodca žalobcov bol zbavený svojho vlastníckeho práva bez vlastného pričinenia a štátny orgán mu to ani neoznámil, hoci pozemok stále držal a užíval, pričom o probléme sa dozvedel až po upozorení inej osoby. Držba žalovaných nebola oprávnená, lebo títo dlhodobo žili úplne inde, sporný pozemok neužívali a nemali predstavu kde reálne leží a preto z ich strany, resp. zo strany ich právnych predchodcov k vydržaniu vlastníctva pozemku nedošlo, toto zostalo zachované pôvodnému žalobcovi. Rozhodnutie o trovách konania zdôvodnil prvoinštančný súd aplikáciou § 255 ods. 1 v spojení s § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a tým, že síce žalobcovia mali plný úspech v spore, ale žalovaní nezadali príčinu jeho vzniku.

3. V zákonnej lehote podala proti rozsudku odvolanie žalovaná 2/, ktorá nesúhlasila so záverom, že nedošlo z jej strany k vydržaniu sporného pozemku. Argumentovala tým, že pozemok bol zapísaný v jej prospech v roku 1998 a hoci bol zápis vykonaný chybou správneho orgánu, bolo to na základe listiny vydananej pozemkovým úradom. Vlastníctvo teda nadobudla dobromyseľne a odvtedy prešlo viac než 20 rokov, počas ktorých si bola vedomá, že pozemok jej právom patrí. Podľa nej o neoprávnenú držbu by išlo len v prípade, ak by vedela, že jej pozemok nepatrí. Okrem toho mal pôvodný žalobca viac ako 20 rokov na to, aby vec napravil. Žiadala preto napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok potvrdiť a priznať im voči žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania. Uviedli, že sa stotožňujú s právnym názorom prvoinštančného súdu, ktorý potvrdil vlastnícke právo ich otca k spornému pozemku. Poukázali na to, že jedine súd mohol za danej situácie odstrániť pochybenie správneho orgánu, pričom toto pochybenie potvrdila aj vypočutá svedkyňa A. N. ako vedúca katastrálneho odboru. Až keď žalovaná 2/ odpredala svoj spoluvlastnícky podiel k spornému pozemku tretej osobe, ktorá sa začala domáhať držby, zistil ich otec, že na LV nie je vedený ako vlastník. Jeho vlastníctvo nezaniklo zákonným spôsobom, ale chybou katastra a preto okresný súd rozhodol správne.

5. Na základe odvolania žalovanej 2/ krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP). V nadväznosti na to rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní.

6. Odvolací súd dospel k záveru, že hoci je napadnutý rozsudok vo svojej podstate správny, je potrebné ho po formálnej stránke zmeniť. Výrok rozsudku prvoinštančného súdu týkajúci sa určenia vlastníctva totiž nezodpovedá procesnej situácii nastalej po smrti pôvodného žalobcu D. B., ktorý zomrel počas tohto konania dňa XX. XX. XXXX, kedy v nadväznosti na to odvolací súd (rozhodujúc vtedy o odvolaní proti prvému rozsudku okresného súdu) uznesením č. k. 12Co/10/2020-294 zo dňa 17. 03. 2021 rozhodol, že na podklade uznesenia o dedičstve po menovanom sa bude v konaní pokračovať s jeho dedičmi (deťmi) – terajšími žalobcami 1/ a 2/. V dôsledku toho súd prvej inštancie nemohol po správnosti vysloviť, že vlastníkom sporného pozemku je „žalobca“, keďže žalobcovia v tom čase boli dvaja. Súd prvej inštancie pritom nevenoval pozornosť ani vyjadreniu právnej zástupkyne žalobcov 1/ a 2/ (viď zápisnica o pojednávaní zo dňa 06. 05. 2022), ktorým žiadala určiť, že sporný pozemok patrí do dedičstva po zomrelom D. B.. Odvolací súd preto uvedený procesný nedostatok odstránil tak, že zmenil napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu a vyslovil, že sporný pozemok patrí do dedičstva po zomrelom D. B. dodávajúc, že tu nešlo o zmenu žaloby podľa § 139 a nasl. CSP (ktorá je podľa § 371 CSP v odvolacom konaní neprípustná), pretože sa nerozšírovalo uplatnené právo ani sa neuplatňovalo iné právo (§ 140 ods. 1 CSP) ani sa podstatne nemenili, resp. doplňovali rozhodujúce žalobné skutočnosti (§ 140 ods. 2 CSP). Tak ako predmetom žaloby bola ochrana vlastníckeho práva pôvodného žalobcu, t. j. určenie, že je vlastníkom sporného pozemku, toho istého vlastníckeho práva sa týka aj určenie, že sporný pozemok patrí do dedičstva po ňom, čo inými slovami znamená, že pôvodný žalobca bol jeho vlastníkom v čase svojej smrti (obdobne pozri napr. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 26/2021).

7. Inak ale musí odvolací súd skonštatovať, že rozsudok prvoinštančného súdu je správny, pokiaľ ide o záver, že žalovaná nenadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním, teda ňou namietané odvolacie dôvody neboli dané, pretože rozhodnutie nie je založené ani na nesprávnych skutkových zisteniach ani na nesprávnom právnom posúdení.

8. Žalovaná 2/ v odvolaní ani nekonkretizuje, ktoré skutkové zistenia prvoinštančného súdu sú vlastne nesprávne, iba nesúhlasí s právnym posúdením otázky vydržania vlastníckeho práva k spornému pozemku z jej strany tvrdiac, že bol v jej prospech zapísaný v roku 1998 na základe rozhodnutia pozemkového úradu a celý ten čas bola dobromyseľnou v tom, že jej pozemok patrí.

9. Odvolací súd konštatuje, že je plne správny právny záver prvoinštančného súdu o tom, že žalovaná 2/ (rovnako ako ani žalovaná 1/, resp. jej právny predchodca) nenadobudla vlastníctvo k spornému

pozemku vydržaním podľa § 134 OZ. Žalovaná 2/ totiž prehliada, že dobromyseľná držba ako jedna z podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním sa odvodzuje od držby upravenej v ust. § 129 OZ. Podľa § 129 ods. 1 OZ platí, že držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držba sa definuje ako faktická moc nad vecou naplňajúca dva pojmové znaky, a to faktické ovládanie veci, skutočná moc nad vecou (corpus) a držobná vôľa (animus), pričom práve tzv. corpus vyjadruje skutočnú podstatu držby – držiteľ fyzicky pôsobí na vec, aby ju získal do svojej moci. Tieto dva aspekty musia byť naplnené súčasne, pričom v súdnej veci zo skutkových zistení prvoinštančného súdu vplynulo, že žalovaná sporný pozemok nikdy neužívala, jeho užívania sa ani nikdy nedomáhala, tento bol stále (aj po roku 1998) v užívaní otca žalobcov 1/ a 2/. Pre držbu nestačí len vôľa držať vec, ale aj faktická moc nad vecou a túto žalovaná nikdy nemala, lebo sporný pozemok z hľadiska naplnenia oboch aspektov držal a užíval titulom vlastníckeho práva otec žalobcov. Tento bol celý čas skutočným držiteľom a vlastníkom v dôsledku čoho žalovaná 2/ sporný pozemok nikdy riadne nedržala tak ako to má na mysli cit. § 129 ods. 1 OZ. Žalovaná 2/ si síce mohla subjektívne myslieť, že je vlastníčkou pozemku, ktorý bol na ňu v katastri nehnuteľnosti zapísaný, avšak nikdy ho „neovládala“ a teda bez spomínanej faktickej moci (corpus) nenadobudla vlastníctvo vydržaním. Ako už bolo uvedené, k držbe nestačí len úmysel držiteľa (animus). Vo vzťahu k týmto záverom je potom bez právneho významu námietka žalovanej 2/, že pôvodný žalobca dlhodobo nezjednal vo veci nápravu.

10. Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o určení vlastníctva a súčasne podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodol o trovách celého konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania). Žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore úspešní a preto by im podľa § 255 ods. 1 CSP patrila náhrada trov konania. Odvolací súd však rovnako ako prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalovaní nedali príčinu na vzniku sporu, ktorý vznikol kvôli pochybeniu katastra a preto odvolací súd žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ nepriznal.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.